

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fil.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil. a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Cadoul de sărbători — diecezei de Gherla.

Frații noștri din dieceza de Gherla pot să se felicite în adevăr, pentru marele noroc, ce a dat peste dânșii.

După o văduvie scurtă, Dumnezeu le-a trimis în fruntea diecezei un om providențial, a cărui denumire a fost întâmpinată pretutindeni cu cel mai mare entuziasm.

Dieceza de Lugoj a fost doar singura, care în acest amestec al bucuriei generale, rămânea măhnită pentru pierderea Alesului ei, mângâindu-se cu nădejdea vagă a celui, ce avea să vină pe urmele lui. Alesul își părăsește turma cuvântătoare, lăsând în urmă-i amintiri neuitate și convingerea, că a făcut tot ce i-a stat în putință, pentru a-și împlini nobila-i misiune, pe urma căreia a sămănat belșug și binecuvântare.

Tronularhieresc dela Gherla, văduvit de curând, reclama — în realitate — de multă vreme, o mână de fier și o inimă largă și iubitoare.

Cu transferarea I. P. S. Sale Dr. Vasile Hossu, la acest tron arhieresc, îngrijorările tuturor s'au risipit ca negura în vânt; un nou suflu de viață s'a revărsat peste cuprinsul acestei dieceze.

Și iată, că mirele nici n'a descins încă pe teritoriul noilor săi credincioși, când li-se trimite, ca o mană din cer, ca un glorios preludiu al viitoarei guvernări fericite șasă sute mii coroane, pentru necesitățile religioase și culturale.

Se va ridica din suma aceasta o catedrală pentru a se vesti în ea cuvântul dumnezeesc cu solemnitatea inerentă unui sediu arhieresc; un seminar pentru creșterea și luminarea cât mai corăspunzătoare a celor ce se pregătesc, să conducă destinele

turmei cuvântătoare; o preparamandie, pentru a da povește tinerilor, cari iau asupra-și nobila și ingrata soartă a luminării poporului.

Toate aceste se ridică deodată, ca prin farmec, ca la gestul maiestatic al unei puteri divine, ce rostește de-asupra haosului și al întunerecului: Să se facă lumină!

Lumină va porni din acest centru învăluit până acum în neguri; lumină și viață vor resfrânge instituțiile culturale, tresite la o viață nouă și fericită.

Ne bucurăm din toată inima pentru aceasta binecuvântare, ce se revărsă asupra fraților noștri gherlani deodată cu denumirea nouii lor Cap bisericesc.

Ne bucurăm de noua palpitate de viață, de spiritul de regenerare, ce se va porni cu siguranță pe urma acestui sprijin — și nădăjduim, că ne vom simți mai strânși legați deolaltă, prin

FOIȚA.

Preumblarea poetului.

Așa de sus gândirea-ți scalzi,
Când ești arare-ori pe-afară,
Și stelele s'aprend spre seară,
In ochii tăi senini și calzi,
O! milostivule poet!
Intoarce-ți fațăcumă iară.
Spre paraclisul violet,
Spre-amurgul lung ca un regret,
Și mergi de-ascultă rapsodia,
Pateticelor păsărele,
Ce zboară ca Ave Maria,
Când furtunos și când discret,
Prin doma umedei vălcele.
Și tremură ca o fantasmă,
Subt frageda catapiteasmă!

Pe cerul creț ca o năframă,
Și cald ca un suris de mamă.

Când vin a norilor podvoadă,
Cu tobe, flamuri și săgeți,
Te întorni acasă, iar pe sradă
Calci ca un soare 'ntre poeți;
Căci duci în pieptu-ți drept captiv.
Un cântec nou, un leit-motiv!

Lumina draga 'nserării,
Din care ți-ai urzit speteze,
Spre-a da zbor gândurilor toate,
Va ști ca să te lumineze,
Și pe poteci întunecate!

C. Seche.

Sfânta casă din Loreto.

(Continuare).

O sfințenie tainică e vărsată peste acel loc, unde vre-o 600 de ani milioane de creștini evlavioși și sfinți au îngenunchiat și plini de evlavie au cerut și implorat luminare cerească și daruri de tot felul sufletești și trupești, naturale și su-

pranaturale, — și le-au primit. — Aici la altarul sfânt se rugase sfântul Francisc Xaveriu, aici primi el șoapta Preacuratei Vergure de a se hotări să plece în India la reîntoarcerea păgânilor. Și Preacurata Vergură i-a dobândit celea mai mărețe daruri în minunata sa apostolie, căci în decurs de 10 ani a făcut cele mai mari minuni, a grăit douăzeci de limbi de odată, a profetit lucruri viitoare în chipul cel mai amănunțit, a înviat 25 de morți în fața alor 600 de martori, a ridicat mai mult de 6000 de biserici creștine, a botezat peste un milion de necredincioși... Aici a lăsat să fie dus sfântul Francisc Borgia în starea unui morb de ferbințală mare și abia trecu pragul căsii sfinte — numai decât se însănătoșă. — Sfântul Stanislau Kostka pentru prima oară aici primi aceea flacăra de dragoste cerească, de care după aceea fu aprinsă și consumată inima lui. Aici pare, că auzi pe sfântul Francisc de Sales stigând: *Acestea sunt așadar locașurile tale, o frumoasă Mireasă a*

înrudirea muncii bisericesti-culturale, ce va câștiga în avânt, când vom munci alături, mult mai intensiv ca mai înainte.

Acest fericit auguriu ce anunță pe noul lor prelat, e o cheșășie mai mult pentru viitorul strălucit al acestei extinse diecese, care e menită de aci înainte să dea adevărata măsură a forțelor ei de muncă și entuziasm.

Ne va învrednici Dumnezeu, să vedem și noi roadele acestui viitor strălucit!

Interveniri cu fruntașii partidului nostru. Ziarul „Világ“ în numărul de Crăciun publică o anchetă asupra chestiei naționalităților, intervievând pe fruntașii partidului nostru și pe alți politicieni din parlamentul ungar. În comentariul ce îl face, numitul jurnal reproșează guvernelor, că de 40 de ani nu s'au interesat de aceasta chestiune, care e una dintre cele mai vitale ale Ungariei. Neavând acest jurnal în Blaj, dăm declarațiile fruntașilor noștri, după rezumatul „Gazetei“:

Dr. T. Mihali, după ce definează scopul politicii naționalităților, spune că scopul principal este de a asigura posibilitatea ca Românii împreună cu celelalte popoare nemaghiară să-și poată procura mijloacele de dezvoltare economică și culturală.

Secolul XX dă o dovadă eclatantă, că toate națiunile progresa pe terenul cultural și economic. Acest fapt face pe conducătorii români să îndemne poporul la o

activitate febrilă și rodnică, să-și asigure libertatea de acțiune spre ajungerea acestor progrese. Toate popoarele autohtone din Ungaria se folosesc de puterea privilegiului ce le-o oferă instituțiile statului în folosul progresului economic și cultural.

În strânsă legătură cu aceste tendințe este și chestia validității noastre pe terenul politic, chestia, a cărei realizare este conformă cu principiul depus în programul nostru. În aceasta consistă ținta de căpetenie a partidului naționalităților. Asigurarea intereselor noastre culturale și economice, fără să dispunem de oarecare putere politică, este imposibilă. Toate acestea dovedesc, că politica naționalităților stă numai în serviciul scopurilor absolut legale.

Adversarii acestei politici ne învinovățesc pe nedrept de iredentism, când ne acuză, că scopul nostru cultural este calomnierea și ponegrirea ungarilor în străinătate. Acestea s'au dovedit de mult drept scamtorii politice fără bază.

Sunt convins, că opinia publică nu suferă să fie purtată de nas de oligarhia maghiară și căutând meritul chestiei, se va convinge în scurt timp despre dreptatea și loialitatea tendințelor noastre, a căror realizare este o necesitate imperativă.

Dr. Vasile Lucaciu, constată că chestiunea naționalităților este cea mai importantă chestiune în ce privește dezvoltarea politică, culturală și economică a țării. Cu toate aceste trebuie să constate cu părere de rău, că guvernele maghiare nu se ocupă îndeajuns cu deslegarea acestei chestiuni. Politicienii maghiari și în trecut ca și în prezent sau nu s'au ocupat, sau au voit să-i dea o deslegare absurdă. Dovadă sunt și declarațiile recente ale contelei Tisza, pe cari le-a făcut privitor la deslegarea chestiei naționalităților.

George Pop de Băsești, președintele

partidului național român se ocupă îndeosebi de situația economică a Românilor, sponând între altele următoarele:

Pentru ca să dovedesc, că Românii au parte de-o tratare vitregă pe toate terenurile și mai ales pe terenul economic amintesc, că guvernul maghar cu ocazia încheierii tractului comercial cu România, a păgubit în mod grav pe Românii cari locuiesc pe teritoriul dela graniță în spre România.

Este cunoscut, că Românii din împrejurimile Brașovului și Sibiuului se ocupau cu cultivarea vitelor și mai ales cu oi, care ocupație le aducea un venit respectabil. Românii din acele regiuni duceau turmele în România, unde căpatau o pășune bună și ieftină.

Prin realizarea tratatului comercial cu România, lucrul acesta a devenit imposibil, pentru că vitele pe cari le-au trecut din România, nu le mai puteau aduce înapoi în Ungaria.

Dr. Vaida Vovod, se ocupă cu democrația maghiară și cea română. Spune între altele, că democrația românească nu se poate înfrăți cu cea maghiară, pentru că maghiarii sunt pătrunși de predominanța rasei lor, care oprește pe Români să se alieze cu ei.

Critică faptul cum tratează contele Tisza și aderenții săi chestia naționalităților. Aceștia cred, că fac un serviciu Ungariei căutând să mențină supremația ungarilor cu forța. Politica aceasta produce un proces de selecțiune în sânul Românilor, care consolidează poporul nostru, pe când politica lui Tisza slăbește puterea psihică a Ungurilor.

Alegerea de primar la Ighiu. „Libertății“ i-se scrie: În 30 Noembrie n. a avut loc aici alegerea de primar și de membri ai primăriei. Știți cum s'a făcut? O revoltătoare

Impăratului cerurilor! Aici dumnezeescule Iubitor de oameni ai petrecut tu! Aici te-ai făcut fratele meu! Papi, episcopi, preoți, împărați, regi, principii mari și mici, drepti și păcătoși — cine i-ar putea înșira pe toți cu numele — au îngenunoiat în acest locaș sfânt, s'au rugat, au plâns și au sărutat păreții, s'au scoborit de pe muntele sfânt, dela casa sfântă a Domnului, întăriți, recreați și rouați preagrățios de mângăierea cerească, pentru că din nou să umple cu cugete și cu simțăminte evlavioase pe alții și spre a vesti faptele mărețe ale lui Dumnezeu!

Cine va putea descrie apoi ce mare fericire și mângăiere sufletească are un preot, care se învrednicește a sluji sfânta liturghie la altarul darurilor în sfânta casă, de care fericire eu m'am împărtășit! Nu se pot spune cu cuvinte simțăminte mărețe și tainice, de cari ești pătruns, văzându-te la altarul acela, la care a servit și Corifeul Apostolilor: S. Petru, precum și nenumărați Papi, episcopi și preoți sfinți din toate veacurile... Pacea și liniștea sufletească, de care te bucuri după slujirea sfintei liturghii în sfânta casă, covârșește toată mintea... O singură liturghie săvârșită aici, e în stare să te inspire la lucruri mari, la jertfe pentru mărirea lui Dumnezeu, și să te întărească în credință, speranță și în dragoste față de Dumnezeu... După sfârșirea liturghiei și după desbră-

care în sacristia, unde te și îmbraci cu sfințele odăjdii, te simțești îndatorat să te mai întorci odată în sfânta casă și îngenunchind să aduci cea mai adâncă mulțumită lui Dumnezeu pentru fericirea neșpus de mare, cu care le-a învrednicit...

Eșind din sfânta casă trebuie să exlami că: *«aici nu-i altceva decât casa lui Dumnezeu și poarta Cerului».*

4. Alie dovezi despre adevărătatea sfintei căsi.

La acestea mai adaugem, spre a întări tot mai tare, că aceasta casă e chiar aceea, în care s'a întrupat Cuvântul lui Dumnezeu, și următoarele: În noaptea de 10 Decembrie 1294 a văzut minunea transportării călugărul Fr. Paul dela Selva, care locuia într'o pustie nu departe de locul unde s'a așezat prima dată sfânta casă pe pământul din Recanati.

Călugării Minoriti din ordul Franciscanilor au în tradiția lor, că sf. Francisc de Assisi prevestise transportarea solemnă a sfintei căsi cu 75 de ani mai înainte de a se întâmpla...

Marele făcător de minuni, sf. Nicolae din Tolentio, carele trăia în acea vreme, fu văzut rugându-se mai înainte de transportare, întors cătră marea Adriatică. Întrebat că la cine se roagă într'acolo, răspunse: Mă rog, pentru că aștept de acolo un mare tesaur, o mare comoară.

Suprafața sfintei căsi e egală cu cea be pe dealul Ravnizza din Terastto, unde dela început se zidise într'u amintire o capelă, la care alcargă și azi peregrinii slavi, rugându-se Preacuratei Vergure și cântând imnul ei, zădarnică dorință: *„Reînțoarce-te la noi cu casa Ta, o Marie!».*

Durerea și năcazul celor din Terastto se arată în inscripția, care se cetește și azi în capelă: *«Hic est locus in quo olim fuit sanctissima Domus Beatae Virginis de Loreto, quae in Recineti partibus colitur»*, adică: Acesta este locul, în carele a fost odinioară preasfânta casă a Fericitei Vergure de Loreto, carea se onorează în ținutul Recanati.

Tot acest lucru, că adică numita casă este tocmai aceea, în carea s'a întrupat Fiul lui Dumnezeu, se mai întărește și prin o mulțime de bule (documente, scrisori) date de Papii dela Roma, apoi prin împrejurarea, că întreagă lumea catolică a dovedit tot mereu cea mai mare cinste și venerațiune față de această casă; în urmă prin neîntreruptele minuni, ce s'au făcut în această casă în toate vremurile, dintre cari am pomenit unele și până acuma și putea înșira cu miile, căci nenumărate minuni s'au făcut la acest loc, încă dela început, așa că în scurtă vreme — pe locul acela plin de lacrimi — s'au zidit în apropiere căsi, cari să adăpostească mulțimea de peregrini, s'au așezat artiști, neguțatori

batjocură a „constituției“ din partea fibirăului!

Fibirăul își avea omul său, pe un ră-tăcit de Medrea Ioan, care totdeauna „ține cu domni“, un om slab, fără inimă și mândrie românească, un lingău scârbos. — Poporul dorea un om vrednic, care să-i fie fală că e primarul satului! O a treia partidă, a celor rătăciți la alegerea din urmă, voiau pe altul dintre ei. Aceștia erau mai puțini.

Ce a făcut fibirăul? În ziua alegerii, când alegătorii comunali umpluseră curtea casei comunale și așteptau dară să fie chemați la votizare, — iese în ușă spune, că cine-s „candidați“ de el, — dar așa spune de încet, că abia el aude. Apoi se retrage în cancelarie fără a invita poporul să voteze și se vede că acolo în cancelarie, s'a făcut votare cu cei 2—3 inși ce erau în lăuntru și s'a „încheiat“ protocolul, apoi — iese afară și spune poporului, că dară — a ieșit „ales“: Medrea Ioan!

Oamenii se uitau mirați unul la altul, că asta ce-i? Iute pleacă zece inși din popor să intre în casa comunală, să ceară votarea, dar — jandarmii i-au respins dela ușă! Nici măcar ascultați n'au fost, că ce vreau?

Tot așa a „ales“ toată primăria.

Și tot așa prin toate comunele cercului său! Unde se temea, că oamenii vor vota contra doritului său (ca la Șard) a candidat pe lângă omul lui 2 servitori, dar nici un alt om de ceva din sat! Căci știa, că decât pe unul din servitori, totuș poporul mai curând va primi pe cel pus de el!

Așa s'au făcut „alegerile“ de conducători ai comunelor de pe la noi!

Atragem luarea aminte a deputaților noștri asupra acestor batjocuri, ce se fac de cei mai cutezători slujbași ai țării, — să ceară de pildă dl. Dr. Vaida, amănunte dovedite, dela oamenii din Ighiu și din alte

comune, și să le desfășure prin o interpe-lare în dietă, înaintea ministrului de interne.

Căci ce fac acești oameni, nu mai e de suferit!

Și nu știm ce va fi, când se va sfârși îndelungă răbdarea fraților noștri Moți, de care își bate joc așa nerușinat omul statului!

Averea statului ungar. Curtea de compturi a prezentat Camerei deputaților raportul său despre averea statului ungar cu finea acestui an.

Bilanțul este următorul:

Avere activă	8.529.760.578 cor.
Pasive	6,245 326.118 „
Avere reală	2,284.434.459 „
Sporul în 1910	163.099 „

Mișcare anti-austriacă în Rusia.

Din Kiew se anunță, că o grupă de membri ai ligei adevăraților ruși s'au adunat în fața consulatului austriac de-acol, sub conducerea unui student, cu numele Goluber și pătruși de un sentiment de ură au strigat odată din respuțeri: „Piară Poloniei și Evreii“.

Poliția i-a împrăștiat.

Față de știrea aceasta ziarele polone scriu următoarele despre demonstrație:

„Mulțimea a parcurs câteva străzi cântând și fără a se întâlni cu vre-un polițist s'a îndreptat spre consulatul austriac.

Acolo a pătruns în localul consulatului și a devastat tot ce le-a eșit în cale, iar lucrurile mai prețioase le-a furat.

Personalul consulatului a cerut ajutor, poliția însă nu s'a arătat de loc.

După devastare mulțimea a dat jos steagul austriac de pe consulat, l'a rupt în bucățiși l'a călcat în picioare.

De aci mulțimea a plecat la sediul

societății poloneze Ognioy, devastând mobili-erul din local.

Numai după-ce mulțimea a voit să atace pe polonezi și evreii a intervenit poliția care a împrăștiat pe demonstrații“.

Activitatea viitoare a camerei.

Prim-ministrul Hedervary a dat unui ziarist maghiar următoarele lămuriri privitoare la activitatea viitoare a camerei:

După vacanțele Crăciunului se va continua desbaterea bugetului și se vor vota câteva proiecte de legi de însemnătate secundară. Se va relua apoi imediat desbaterea reformelor militare.

Proiectul privitor la intrarea în vigoare a procedurii civile, deși e urgent, va fi luat în desbatere mai tinea reformelor militare numai în cazul, dacă ministrului îi va succeda să delătore contrastele existente și să asigure votarea proiectului în timp normal.

Guvernul turc contra coloni-zării Evreilor. Din Constantinopol se anunță, că guvernul turc e pe cale de-a pregăti un proiect de lege, prin care să oprească colonizarea Evreilor streini în Siria și Palestina.

Cei mai mulți sunt de părerea, că aceasta e opera partidului de opoziție al camerei, al cărui șef este deputatul Lutfi Fikri, care a îndreptat în parlament un atac aspru contra coloniștilor evreii din Palestina.

Situația în Croația. Din Agram soseste vestea: Banul Croației va începe în curând tratative noi pentru înjghebură unei majorități guvernamentale. Dacă nu v'a reuși nici de data aceasta va ajurna dieta ca să se disolve din nou.

Deputații aleși vor fi convocați la ședință în jumătatea doua a lunii Ianuarie

și locuitori de tot felul, până s'a format un nou oraș frumos, și sfânta casă a fost închisă într'o biserică mare și strălucită, în care și azi se slujesc câte 120 de liturgii pe zi. — În această biserică străinii francezi, spanioli, germâni, anglezi și poloni, au la îndemână preoți — călugări — cari pururea petrec acolo, spre a spovedi pe credincioșii peregrini, cari voesc a primi sfintele Taine în acest sfânt loc, ca să se împărtășcască apoi de indulgența plenară (iertarea tuturor păcatelor și a datoriilor lor) legată de acest locaș sfânt. Sutele de mii de peregrini străini, cari alergară la anul 1300 în Roma, ca să dobândească indulgențele plenari, (cari în anul sfânt — adică tot la o sută de ani — se restrâng numai în Roma), au peregrinat atunci și la Loreto, căci pe atunci vestea despre minunata strămutare a sfintei căsi era lă-țită în întreagă lumea și din toate părțile s'au strins și s'au adus daruri frumoase...

După acestea să aruncăm acum o scurtă privire asupra dezvoltării cetății Loreto și a Sanctuarului.

5. Loreto.

În a. 1507 papa Iuliu al II-lea a scos biserica Lauretană de sub jurisdicția (pu-terea) episcopului din Recanati supunân-du-o deadreptul Sfântului Scaun Apostolic Roman. — În 1518 — formându-se în jurul bisericii un sat, numit până atunci: »Vila

sfintei Marii de Laureto«, a fost încun-jurat în acel an cu muri și bastioane, și luă numirea de Castelul sau Citadela de Loreto. În 1586 Sixt V. a ridicat acest sat sau castel la gradul de cetate cu numirea: Loreto, și biserica, pe care Leon X. o decretase biserică Colegială, a înăl-țat-o la demnitatea de Catedrală, formând dieceză din satele M. Lupone, M. Cassiano și Castelfidardo. La a. 1592 Papa Clemente VIII a împreunat dieceza de Loreto cu cea de Recanati sub un singur Episcop, precum e până în ziua de azi. Inocențiu al XII-lea la a. 1698 statorește ca reprezentant al Pontificelui pe lângă această biserică o Congregațiune (numită Lauretană, carea trebuie să ceară sfat dela Episcopul din Loreto în lucrurile spirituale, ca dela de-legatul S. Scaun, iar în lucrurile econo-mice și civile dela un Prelat din Curia Romană, cu titlul de Guvernator. La a. 1728 Benediț XIII a ridicat biserica ca-tedrală din Loreto la onoarea de *Basi-lică*. Avea de gând să-i dea și ultimul titlu de *Patriarhală*, dar la ajuns moartea mai înainte de a-și împlini dorința asta.

Ce se ține de privilegiile Clerului acestui Sanctuar renumit, e de însemnat, că toți, cari se țin de Clerul Lauretan sunt *familiarii* și *conmeseni* perpetui ai Pontificelui Suprem, adică toți sunt Ca-merari secreți ai Papei, putând să poarte pretutindenea îmbrăcămintea, ce le este

proprie, și au titlul de *Monsignore* adică Ilustrissime.

6. Sfânta casă în lăuntru.

Sfânta casă a fost prefăcută în ca-pelă, îmbogățită cu daruri înlăuntru ei, iar dinafară înfrumșetată și împodobită cu lucrări minunate.

Sfânta capelă din Loreto, numită pro-priaminte *sfânta casă*, are un zid înalt de 4 m. 32 cm., grosimea păreților e de circa 50 cm., lungimea din lăuntru e de 9 m. 52 cm., lărgimea 4 m. 10 cm.

Petrile celor patru păreți, fără nici o podoabă ori lustruire, nu sunt cărămizi, cum s'ar părea la prima vedere, din co-loarea lor roșie, ci sunt petrii effesive, mici și neregulat formate, cam de 33 cm. lungi și 7—8 cm. groase, din tufă vulca-nică, care se află în Nazaret și în împre-jurimea sa. Păreții sunt de vechime în-negriți și de evlavioși în multe locuri să-rutați până la netezire. Chipurile, cari îm-podobeau sfânta casă la transportarea sau strămutarea ei, și cari în 1625 încă se puteau pe deplin vedea, astăzi nu se mai pot vedea, ci le cunoaștem numai din copiile lor. Ele sunt de origine orientală, așa avem în ele cu un argument mai mult despre transportarea căsii sfinte. Acoperișul de lemn de odinioară, fu suplinat prin o bol-titură de piatră, ce zace deasupra păre-ților de marmură.

Corespondințe.

Datoria fiilor de săteni.

Acuma câtăva vreme a venit la noi să se to-mească rânduș un biet om bătrân din Ardeal, care n'a putut să rămâie fiindcă avea nevoie de o anume leafă, foarte mare, pe care nu i-am putut-o da. Moșul ni-a spus dela început cu oare care sfială, că n'a mai slujit nici odată până la cei șaiszeci de ani ce i-o fi avut. Acuma însă, isprăvindu-și toată averea, n'a mai avut ce vinde decât munca lui. Și anume iată de ce: ca să-și pcată ținea feciorul la o școală înaltă de acolo.

O jertfă mai frumoasă decât asta nu se poate. Să fi fost o vieată întreagă gospodâr slobod, care să nu se fi închinat nimănui și, la bătrânețe, doborât de vârstă și stors de boală, să-ți lași casa și așezarea, satul și țara și să pleci în lume după bani, numai să aibă fiul dtale cu ce să învețe mai departe, — se poate mai multă bunătate și uitare de sine din partea unui părinte?

Numai nu știu dacă moșul a avut atâta limpezime de minte ca să judece dacă feciorul lui e în adevăr vrednic să-și coboare vrâsta lui până la o muncă grea și puțin prețioasă. Poate că nu era cine știe ce minte înaltă, care să ceară neapărat hrana de care n'au parte oamenii obișnuiți. Și atunci e păcat de două ori: și pentru ostenețile, pentru rătăcirile și umilirea bătrânului, și chiar pentru fiu, care poate și-ar fi găsit mai bine rostul de muncă și fericire între ai săi, fiind plugar de frunte, în loc să fie slujbaş în coadă.

Dar, cum o fi, eu mă gândesc la fiul cel hrănit din cea din urmă picătură de

vlagă a părintelui său. Cunosc mulți ca dânsul, și pătimim mai mult, în nedreptatea de azi, de pe urma lor decât de pe urma feciorilor de bogătași și de boieri mari. Azi băiatul s'o mai fi purtând ca acasă, mâine o ajunge în rândul celor de sus. Până atunci bietul moșneag s'o fi stâns, tăind lemne și cărând apă la casa străină. Dar de pe urma lui va fi rămas un mormânt în altă țară și câțiva copii cari n'au urmat la școlile înalte.

Și n'aș înșela foarte dacă, de pe urma domnului celui non, ar fi la mormânt o cruce. Iar în casa cu copiii fără carte o bucată de pâine albă.

(»Neamul Românesc«.)

Noutăți.

600.000 pentru Gherla. Foia onci-oasă a ministrului de culte „Válalkozó Lapja“ anunță, că s'a preliminat suma de 600 mii de coroane pentru zidirea unui semmar, a unei pedagogii și a unei reședințe episcopoești gr-cat. române. Lucrările se vor începe cu primăvara anului viitor.

Reîntoarcerea emigranților din America. Greul traiului pe mulți tineri și capi de familie i-a silit să părăsească vatra caminului parintesc, să se îndrepte spre alte țări mai bogate ca să-și poată agonisi cele de lipsă pentru existență. Acum cu ocaziunea sf. sărbători de Crăciun, dorul și împrejurările economice nefavorabile din Lumea nouă, pe mulți i-au silit să-și îndrepte pașii spre regiunile acelea atât de scumpe lor, unde prima oară le-a zimbit în față raza soarelui, unde pentru prima dată au auzit ciripitul drăgălaș al neamului intraripat.

Cu droaea se află în port. Mulți și-au

scos bilete și n'au mai avut loc pe vapor. E imbulzeală teribilă. După o statistică numărul emigraților în America dela 1 Ianuarie a anului acestuia până în 30 Septembrie e de 450.670, dintre cari până acum sau reintors 300.400.

Dee ceriul, ca și bunii noștri români, pătrunși de sentimentul sfânt al iubirii de neam și țară să se tragă cătră veștele lor patriarhale, căci destul de mănoase sunt și regimurile noastre, numai iscusința și cuminenție trebuie.

Vaporul „Impăratului Traian“ controlat de un crucișator Italian. Din Constanța se anunță: în ziua de 28 Noembrie st. v. pe când „Impăratul Traian“ pleca spre Alexandria la ceasurile 5 dimineața, chiar în apropierea acestui port, a fost iluminat de un puternic proiector electric de pe un vas italian, care printr'un foc de tun i-a dat semnal să se oprească. Vaporul românesc s'a oprit și pe vasul italian, care se apropiase, au pornit cu o barcă un căpitan de marina italiană însoțit de 2 suboficieri. Aceștia venind pe bordul vasului „Impăratul Traian“ au fost primiți de d. V. Păun oficer secund, căruia i-au exprimat dorința să vorbească cu comandantul vaporului. D. comandor Perieteanu, care se afla pe puntea de comandă a primit delegația italiană, care a cerut să revizuească actele vaporului. Imediat li-s'a prezentat manifestul de încercare al vasului, pe care l'au revizuit cu de-amănuntul. După aceea italienii au inspectat tot vaporul. Inspectia aceasta a durat două ceasuri. În intervalul acesta pasagerii sculându-se din somn, delegația italiană a cerut pașapoartele fiecăruia în parte. Intre călători găsind pe un ziarist german și pe un oficer în rezervă tot german, le-au perchezitionat bagajele. Negăsind nimic suspect, delegația Italiană s'a retras prezentând scuze comandantului vaporului și mulțu-

Vechia ușă în zidul din sfânta casă de cătră apus e de 2 metri 22 cm. de înaltă și de 1 m. 88 cm. de largă.

Pe o fereastră din zid înaltă de 1 m. 08 cm. și de 87 cm. largă, se vede vechea cruce a sfintei căsi, înaltă de 1 m. 52. cm. pe care e zugrăvită pe pânză icoana Răstignirei, în formă grecească.

Altarul de acuma — cuprinde pe cel vechiu și de pe dunga aurită de dinainte — se vede, că e făcută din pietrii. E tradiție constantă, că a fost consacrat de mai marele Apostolilor, și că acelaș Apostol a slujit acolo sf. liturghie de mai multeori. Cosino II., marele duce din Toscana, l-a înfrumșetșat pe dinafară cu mai multe pietrii scumpe și cu argintării luate cu prilejul năvălirei franceze din 1797.

Sfântul almariu, ce este în un părete, e înalt de 78 cm. și 58 cm. de larg; e închis în o podoabă de fier aurit, în dânsul se păstrează 2 vase sau blide, cari au

formă de tațe, cari împreună cu alte vase au servit spre folosul sfintei familii, în 1797 au fost furate și numai în 1800 de jumătate frânte au fost reînapoiate Papei Piu VII, carele le-a reparat și închis în argint aurit, retrimițându-le sfintei căsi. În sfânta casă sunt atârinate 23 lămpi (candelabre) din aur masiv și din argint, cari ard tot mereu, ziua și noaptea.

Sfânta casă are 4 uși înalte de 2 m. 9 cm., largi de 1 m. 26 cm. Prin 2 se intră în sfânta capelă, una conduce la sfântul cămin, iar a patra conduce deasupra sfintei căsi.

Intrând în sfântul cămin, care e la spatele altarului se vede vatra sau focalarul înalt de 1 m. 45 cm. și larg de 1 m. unde Preacurata Vergură trebuia să-și pregătească mâncarea. Celor ce cercețează acetstă parte, preoții păzitori ai sfintei căsi le arată și le dau să sărute un blid, care e unul dintre acele vase vechi, de

lut cari s'au aflat în înșas casa sfântă, și pe cari le-a folosit sfânta Familie, cum s'a zis mai sus. Acest blid sfânt are un diametru de 18 cm. și e înalt dela bază 4 cm. de acesta se ating și se sfîțesc obiectele sfinte cum sunt: rozarii, medalii, cruci, iconițe etc.

(va urma)

Epigrame.

O petiție respinsă.

Nu poți s'acuzi judecătorii
C'ar fi comis greșeli de formă,
Căci ei în cauze de petiții,
Se țin și-az strict de... vechia armă.

Rusalele în parlament...

Când se desbătea bugetul
Limbi de foc pluteau în sală,
Iar prin bănci, ca vânt puternic,
Vua sfânta... pâruială.

Dr. V. Bârlea.

NEUMANN N.

furnisor al curții și camerei ces. reg.
în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

(72) 42—?

Prețurent ilustrat gratis și franco.

mind pentru amabilitatea de a se fi pus la dispoziție. Vaporul „Impăratul Traian“ și-a continuat apoi drumul spre Alexandria. Vasul italian era un crucișător cl. I. și se numește „Citta de Siracusa“. El a dispărut spre coastele Tripolitaniene. Acest control al vaporului italian avea de scop să vadă dacă „Impăratul Traian“ nu transportă munițiuni de război și ofițeri de război spre câmpul de luptă.

Noui mine de aur și diamant. În statul Alasca din America s'au descoperit niște mine foarte bogate în aur. Mii de săpători năvălesc spre noua țară a făgăduinței. În Africa, dela Kimberley spre nord, la o distanță de 100 mile s'au descoperit noi mine de diamant, 20 mii de săpători scurmă pământul căutând comori.

O invenție românească. „Adevărul“ din București scrie: Suntem cuprinși de o legitimă și adâncă bucurie, când vedem răsarind din mijlocul nostru oameni pricepuți și destoinici, care-și închină toată puterea lor de muncă propășirii țării și binelui întregii omeniri. De câțiva timp vedem că și pe calea invențiilor am făcut progrese destul de însemnate. S'au devotat științei cu toată seriozitatea oameni pricepuți și dotați cu capital suficient de cunoștințe în această direcțiune, cari ne fac fală și cărora trebuie să le purtăm o deosebită admirație și recunoștință.

Printre acești distinși oameni devotați științei trebuie să prenumărăm între primele rânduri pe dl *Adrian C. Popovici-Delabotoșani*, care a inventat un aparat „*Dezinfectant-dezvoltamoniac ozonificator*“ numit „*Adrian*“.

Din modul de construcție și felul cum funcționează acest aparat se poate vedea cu prisosință ingeniositatea alcătuirii lui, cât și pricepera și inteligenta experiență după care s'a călăuzit dsa și această după o veche și fecundă practică de farmacist, când zilnic era în contact cu cei suferinzi și în curent cu cerințele moderne ale igienei și salubrității publice; ocupându-se în special cu studiul desinfecției cât și cu experimentarea diverselor aparate de care se simțea absolută nevoie, atât pentru prevenirea cât și combaterea epidemiilor și endemiilor care bântue cu atâta furie diferite regiuni.

Invenția dlui *Adrian C. Popovici* merită toate laudele și recunoștința noastră și ne rezervăm plăcuta datorie de a reveni asupra experiențelor și conferințelor pe, cari dsa le va ține în mod gratuit pentru a se convinge fiecare de importanța invenției cât și pentru popularizarea acestui aparat atât de necesar pentru tot cel ce-și îngrijește în mod serios de sănătate.

Merită toate felicitările dl *Adrian C. Popovici-Delabotoșani*, pentru ingenioasa dsa invențiune și fi dorim din inimă succes cât mai deplin.

Inventatorul Edison — se zice — că dintr'un fel de pastă pregătește toate mobilele necesare în o chilie de dormit, numai pentru suma de 20 lei. În felul acesta mobilele ar costa de patru ori mai puțin decât cele de lemn.

Petrecheri. Tinerimea română din Timișoara și jur invită la producțiunea muzicală împreună cu dans, ce va aranja cu binevoitorul concurs al d-nei Lucia Cosma și a d-lui Ionel Crișan, bariton dramatic, în 11 Ianuarie 1912 st. n. în sala hotelului „Principele de Coroană“ din Timișoara. Să va reprezenta „La șezătoare“ icoane din popor de Tiberiu Brediceanu, precedată de un concert. Începutul precis la 8 ore seara. DAMELE sunt rugate a participa în port național.

— Inteligența română din Iara-Inferioară și jur invită la producțiunea declamatorică-teatrală urmată de dans, ce se va aranja luni în 8 Ianuarie st. n. 1912 a 2 zi de Nașterea Domnului în sala „Hotelului Coroana“. În scopul zidirii școlii române din Iara-inferioară.

Sentință evreească. În zilele aceste în comuna Sascav din Rusia s'a pertractat un interesant proces, pentru omor ritual. Pe banca acusaților sta o femeie de viță hebraică, pentru-că și-a sugrumat servitoarea, care era creștină. Motivul e, că biata fetiță îndrăznise de-a tăia trei găște, pe cari ar fi trebuit să le taie șachterul. Juriul, compus din 11 evrei a achitat-o, ceea-ce a stârnit valuri de adâncă nemulțămire în sinul popoului. O nouă dovadă a fariseismului evreesc.

Mari furtuni pe Oceanul Atlantic. În urma furtunilor, cari bântuie de vre-o câteva zile pe Oceanul Atlantic și pe Canalul Măneei, s'au întâmplat mai multe accidente; 60 de pescari s'au inecat.

Iasmaja Poliana. După-cum se anunță din Petersburg Kokocev, ministrul președinte a propus consiliului ministerial ca guvernul să cumpere moșia Iasmaja Poliana dela v. d. Tolstoj. Consiliul a primit propunerea și astfel proprietatea v'a trece în posesiunea statului, cu toate că între membrii sf. Sinod s'au stârnit valuri de protestare în contra acțiunii acesteia.

Pâine de o mie de ani. În zilele noastre arheologia a luat un avânt foarte frumos. În toate părțile lumii se fac săpături, ca să desgroape din sinul pământului comorile trecutului, ascuise acolo de vitejia vremurilor. Așa Schnittger, renumitul profesor dela universitatea din Stockholm de mult spintecă scoarța pământului în regiunea, unde a fost situat odinioară vechiul oreșel Ijunga. A și făcut în zilele trecute o descoperire. A aflat o pâine întreagă, despre care se crede, că ar fi de o mie de ani. E atât de tare, încât nu se poate consuma. Cercetările microscopice au menținut rezultatul, că pâinea ar fi pregătită din făină de mazăre și scoarța de brad.

Posta Redacțiunii.

E. A. Ch. Bistrița. Primit. Va veni. Mulțumite!

A. Călin. Nu se poate observa în ele un strop de originalitate și de altcum nici nu-s pentru noi Mai încercă!

Partea Literară.

În așteptarea mântuitorului.

Din „Meditații asupra evangeliilor“ de Ott. Prohászka.

VII.

Ne apropiem de Domnul cu dorul vieții, cu dorul unei vieți mai frumoase și mai deplinite. Îl căutăm și îl așteptăm necontenit. Pe ori-care treaptă a vieții sufletești, omul așteaptă totdeauna o viață mai bună și mai adâncită; mai adâncită în credință, în contactul cu D-zeu; și mai bună în ce privește armonia dintre inimă și suflet. Știm, că une-ori suntem bolnavi, dar așteptăm, ca ingerul Domnului să tulbure apele evlaviei, zelului și pornirilor noastre. Știm, că în întunerecul lumii noastre sufletești trebuie să introducem iubirea lui Hristos, ideile lui nobile și sfinte, dar așteptăm ca Hristos să ne resară glorios și strălucit înaintea ochilor noștri lumești. Meditam, ne rugăm, ne gândim, ne curățim și ne reformăm conștiința; și aceasta trebuie să o facem cu pasiune și cu adevărat interes.

1. Dela Hristos așteptăm îndestulirea pretensiunilor noastre la bucurie. Bucuria să ne fie adâncă; să nu salteze, să nu se alinteze, ca și lumina farului pe valuri; dar nici să nu se stingă și să dispară deodată. Bucuria să ne fie conștiința curată, în care am concentrat ca într'o armonie toată frumuseța și toată puterea de pe pământ. Bucuria să ne fie că simțim pe Dumnezeu în noi și vedem lumina strălucirii sale. Bucuria să ne fie a ne ruga și a cânta; a cânta cântecele tinereții și ale libertății. Bucuria să ne fie, că bem lapte... că ne simțim fiii lui D-zeu. Bucuria ne crește din ce în ce, cunoscând că curățenia este putere de viață. Unde nu este curățenie acolo să întinde pustietatea; pustietatea e urită pentru-că prin ea umblă moartea.

»Die Wüste wächst; wehe dem der Wüsten birgt!
Stein knirschtan Stein; die Wüste schlingt und würgt.
Der ungeheure Tod blickt glühend braun
Und kaut. Sein leben ist sein kauen.
Vergiss nicht Mensch, den Wollust ausgelobt,
Das Stein bist du, die Wüste ist der Tod».

Pustiul crește; vai de cel-ce poartă în sin pustiul!
Că scârție petrișul sub picior și pustiul îl înghite de viu.
Îngrozitoarea Moarte pândește aprinsă fioros
Și roade neinecat. Vieța ei e nesătulul ros.
Deci nu uita creștine, ce te-a uscat desrăul,
Că ești petrișul din pustiul și Moartea e pustiul.

2. Cred în viața luptătoare. Temperamentul să ne fie lupta și biruința. Să nu fim ca romanticii dulcegi, cari s'alintă și cântă din flaut; noi suntem generațiunile faptelor și luptelor. În lume vedem contraste între sentimentele, experiențele și ideile noastre; acelea trebuie să le adâncim în rugăciune și să le studiem spre a le înțelege și ale rezolva în virtute și în muncă. Vedem contraste întră virtute și instinct, între plăceri și datorințe; acestea trebuie să le delaturăm, spălând ori ce tină din straturile instinctelor sufletului. Știm, că în viața noastră morală s'amestecă mult ele-

AVIZ.

LA ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ CAPITULARĂ din BLAJ (Balázsfalva) se află de vânzare viță altuită de cl. I. din următoarele specialități: Rizling Italian, Fetească albă, Muscat Ottonel, Albă de miere (Mézés fehér), Chasselas blanc și Chasselas rouge.

ment animalic, sensual, curat fiziologic; stim, că gândirile și simțirile noastre sunt inficiate de silnicie și egoism. Trebuie să vedem limpede prin negura aceasta amăgitoare și să zicem: „Esto brachium nostrum“... Fii, Doamne, brațul nostru scutitor!

3. Cred în viața biruitoare. Viața pământescă este un început, o rădăcină, din care să va desvolta cununa ei: viața veșnică. Acea este o altă viață, dar se ține strâns de aceasta; ea se desvoaltă în alt element și se învârtă în jurul altor osii. Doar rădăcina are altă viață și alt element decât ramurile și florile. Cred în viața veșnică: „Paradisul“ — strigă sfântul Filip-Neri, aruncându-și în aer biretul, când îi aduseră vestea, că papa vrea să-l facă cardinal; — „Paradisul“, nu purpură îmi trebuie mie. Inima ne este plină cu conștiința nemuririi; aceasta conștiință nu o putem sufoca; sinucigași nu ne facem de dragul nimănui. Voi filosofilor, voi criticilor, voi suflete blazate, voi fanteame triste sub cerul zimbitor, — noi rîdem de voi! Albastrul nesfârșit al cerului îmi atrage sufletul pe puntea de curcubeu al gândirii, simțirii, presimțirii, doririi, insufletirii, adorării și idealului; ritmul vieții se preface la mine, prin credință, în imnuri și psalme, iar voi îmi vorbiți în glasuri nearticulate, horcătoare, și ochii vostri sunt ca orbitele capului de moarte. Cu de acestea mă puteți alunga, dar nu mă puteți cuceri. Eu sunt și rămân credinciosul călător și cântător al vieții celei de veci.

Amintire.

Cel mai mare bine ce-l poate săvârși Dumnezeu pe pământ, e dăruirea unei mame într'adevăr creștine. zice un distins episcop. (Kessler.) Această aserțiune s'a adeverit într'un chip strălucit în istoria ce urmează.

În primăvara anului 18... venise un bătrân în sat la noi, ca să-și restabilească, la sorăsa ce locuia aici, sănătatea sdruncinată. Tocmai măntuise cu studiile universitare. Biata soru-sa peste câteva zile a venit la mine și între lacrimi amare mi-s'a plâns, că fratele său respinge orice mângâiere de-a religiei și a spus-o verde, că nu crede în nimic.

Eu am văzut de mai multe ori pe tânărul acela instăpănit de tuberculosă galopantă, când pe vreme frumoasă se plimba încet. Asta mi-a dat ocazie pentru a mă apropia de el. Într-o zi l'am agrăit pretinește și l'am întrebat cum se află. Dar așa se vede haina mea preotească numai pe plac nu i-a fost; a aruncat asupra mea priviri întunecate, la întrebările mele a dat răspunsuri foarte măsurate și scurte, iar când încetul cu încetul am adus vorba despre mângâierile religiunii, ceea ce atât de dulce atinge sufletul în mijlocul suferințelor, momentan și-a luat rămas bun dela mine, zicându-mi că vorbele sufletești îi strică sănătății.

Nu peste mult am înțeles, că boala i-s'a agravat, și că medicul și-a exprimat teama, că o vărsare de sânge îi poate stinge viața cât suflă în lampă. Acum deja îmi era datorința al cerceta și a-i atraga serioasă luarea aminte asupra măntuirii sale de veci. După ce în ziua următoare am celebrat o sf. Liturgie pentru sufletul lui și m-am rugat bunului Păstor să-i fie bietului morbos de ajutor și

luminare, am pornit iarăși, deși cu frică, spre a cerceta pe morbos.

M-a primit sora morbosului și m-a și condus îndată la el. Ședea pe fotel, cu capul cufundat în palme, și se părea că suferă. Când m'a prezentat soru-sa, mi-a aruncat priviri mâniașe și mi-a declarat, că vizita mea îi e neplăcută. Eu i-am iertat-o asta și m'am silit să-l liniștesc și l'am rugat să se întoarcă spre Dumnezeu plin de încredere, și atunci i-se va scobori iarăși în suflet pacea și mângâierea, ce atât de mult le dorște.

Se părea că cuvintele mele iau făcut o bună impresie. M'am înșelat însă. Peste câte-va minute s'a sculat dela locul de șezut și într'un ton amarnic mi-a declarat că n'are lipsă de cuvintele mele de mângâiere. Eu atunci i-am adus aminte de credința sa din tinerețe și Dumnezeu poate de aceea trimite asupra lui acest morb, pentru că să aibă timp a se scobori înlăuntrul său și a se cugeta la vecinicie; la aceasta însă intrată s'a iritat, încât am crezut de mai conștient a mă depărta.

Biata soră-sa era nemângâiată. Am rugat-o să nu încete a aminti în rugăciunile ei pe nenorocitul bolnav și să se încreadă în îndurarea lui Dumnezeu și i-am promis că peste vre-o câte-va zile voi veni iarăși.

Abia am sosit acasă, când capăt o epistolă în care morbosul îmi interzice serios ai mai face vizita și am auzit dela aducătorul epistolei și aceea, că a amenințat pe soru-sa că se departă și-și ia locuința în hotel de mai cheamă vre-un preot la el.

Mai târziu morbosul iarăși și-a venit în ori; iarăși ieșe la preumblare și să întâlnească cu mine. Atunci își adună toate puterile, ca să-și ascundă slăbiciunea, și trecu repede pe lângă mine abia resalutându-mă.

A doua zi sora bolnavului îndată după sf. liturgie, a alergat la mine și mi-a spus veselă: „Har Domnului! frate-meu iarăși e creștin; Vă roagă să-l cercetați încă astăzi“. Eram surprins. M'am grăbit la bolnav, pentru că biata femeie era atât de agitată de bucurie, încât nici n'a putut să-mi povestească cauza întoarcerii repentine.

Bolnavul, se vede că mă așteptase nerăbdător. a venit înaintea mea până la trepte, mi-a apucat mâna, a cerut iertare dela mine pentru purtarea-i necuviincioasă, apoi cu lacrimi în ochi a grăit: „Adu mulțumite cerului împreună cu mine, eu iarăși is creștin! Dă-mi mână de ajutor ca să rămân creștin bun și ca atare să mor.“ Eu i-am dorit noroc în această întorsătură a lucrurilor, lui, și evlavioasei sale surori, apoi am întrebat despre cauza schimbării.

— Ieri seară, — zise bolnavul — m'am dus în chilia sorei și trecând în revistă mica ei bibliotecă, am observat o carte. Era cartea de rugăciunii a mamei mele de fericită memorie. Am luat cartea în mână, am deschis-o, și privirea mi-s'a oprit tocmai la pagina unde la datul: anul 18.. 14 April era semnată împărtașenia mea dintâiu, sub ea cu rugăciunea: „Isuse Hristoase! Tu Te-ai scoborit în inima fiului meu, binocuvânt dragostea-Ți nemărginită și te rog, ține-l în credință și în nevinovăție și condu-l prin primejdiile lumii la viața de veci. Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru el!“

Vai, tu nu ți-ai păstrat credința; ți-ai pierdut nevinovăția, — gândul acesta îmi apăsa inima cu greutate de plumb, mă sim-

țeam nu știu cum, nici nu știam ce mi-e. Cartea apoi iarăși n'am mai putut-o pune la locul ei, ci am alergat cu ea la mine în odaie! În clipita aceasta mi-s'a năzărit că parcă mama stătea înaintea mea supărată; m'am cugetat la vorbele ei dulci, la sfaturile ei, mi-a venit în minte votul ce l-am făcut în ziua împărtașeniei mele cele-i dintâiu și pe care l'am repetat la moartea mamei, m'am cugetat la zilele tinereții mele, când eram credincios, nevinovat, eram vesel și-mi petreceam zilele în fericire. După aceea mi-a stat înaintea sufletului monstrul rățăcitor a păcatelor mele.

Am devenit neliniștit și m'am turburat, în pieptul meu devasta furtună; credința și necredința se luptau în inimă-mi. Spre cine să mă îndrept? De unde s'o încep? Am luat iarăși în mâni cartea de rugăciuni a mamei și am căutat iarăși. Am voit din nou să cetesc din ea, dar n'am putut. În sfârșit am găsit în ea rugăciunea de seară, pe care avea mama obiceiul s'o zică cu noi copiii. Am căzut în genunchi involuntar și m'am rugat, ceea-ce nu făcusem de trei ani. Mi-s'a năzărit că mama îngenunchiase lângă mine și împreună cu mine se ruga. Atunci au dispărut toate chipurile iluzorii ce-mi acoperiseră ochii, lumină s'a făcut în lăuntru meu și eu am văzut limpede, că pe mine păcatele mele m'au dus la necredință. Am vărsat lacrimi de durere și de căință. Adânc sguduit m'am culcat în pat. N'am putut să adorm. În sfârșit am ațipit, mai întâiu urmând sfatul mamei: făcându-mi semnul sfintei cruci. Când m'am trezit iarăși mi-am recitat rugăciunile din copilărie, și mi-am luat hotărârea de a mă întoarce din nou la Dumnezeu.

Aceste vorbe ale morbosului m'au mișcat foarte. Admiram căile grației Dumnezeiești. Soră-sa vărsa lacrimi de bucurie, și privea cu uimire la frate-său. Iar eu întâiam bolnavul în sfânta sa hotărâre, și mă sileam a-i împărtașia eventualele nedumeriri.

— Dumnezeu m'a scăpat de nedumeriri, — zise el atunci. La lumina grației — zise el, — dispăre ori-ce nedumerire. Numai păcatul a adus în sufletul meu îndoială. Dumnezeu să-mi ierte rățăcirile tinerețelor;

După o pregătire lungă și serioasă, bolnavul s'a mărturisit, ceea-ce foarte m'a mișcat.

Fiindcă pe la mijlocul verei morbul se agrava din ce în ce, îl cercetam zilnic. Dispoziția-i serioasă de mai înainte a dispărut cu totul, bolnavul a devenit vesel, și și-a suportat morbul cu o paciință exemplară. I-mi vorbea adese despre dulcea mângâiere ce o întinde religiunea în suferințe și se cugeta cu groază la vremea când trăia în dușmănie cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu lumea. Simția o mare bucurie când îi vorbeau de mamă-sa și când i-s'au slăbit ochii m'a rugat să-i cetesc din cartea ei de rugăciuni. Privia în fața morții cu liniștea și încrederea unui bun creștin, și se bucura că nu peste mult se va întâlni cu mamă-sa în ceriu. Cu jumătate de oară înainte morții sale s'a cufundat într'un somn adânc. Deodată numai ce să trezește cu strigătul: „Mamă, mamă!“ Și sufletul i-s'a despărțit de trup.

Pe românește de: *Augustin Răchită.*

In preajma Crăciunului.

— Cugetări. —

Sumanul imprumutat e ca idea străină.
Nu încălzește.

Omului credul îi poți scoate ochiul și
cu'n fir de păr.

Cu atât e mai greu toiagul cerșitorului,
cu cât îl poartă mai mulți de-odată.

Când arunci neghină 'n grâu nu păcă-
tuești așa de greu ca atunci, când picuri în
sufletele celor nevinovați veninul imoralității.

Cine îndrăgește crișma, își uită de bi-
serică.

Medicul atunci se simte rău, când se
simt bine pacienții.

Floarea artificială mulți o laudă, dar
nime nu-i gustă mirosul.

O maximă bună nici când nu poate
deveni fleac.

Doună pericole își bat la noi recordul:
retragerea și datoria.

În zilele noastre franzela mică o vinde
franzelar gras.

Cine are pom, are și poame — dacă
se fac.

Cel mușcat de vespe se teme și de
muscă. Căminatul se teme și de linguriștor.

Fulgerul lovește 'n cel ce fuge.

Nu totdeauna stăpânul culege fructul.

O comoară ascunsă, un talent tănuit,
nu prea aduce folos.

Cel mai bun leac pentru alinarea dure-
rilor suferite, e uitarea.

În lumea visului și a iubirii nu sunt
imposibilități.

Din flăcău tomnatec, nici-când nu v'a
fi mire tinăr.

Azi mai mult se fură cu iscusința
minții, decât cu instrumentele de furat.

Toată rana se vindecă, dar spre
aducere aminte îi rămâne — urma.

E prea bogat acela, care e îndestulit
cu soartea.

Ceartăți amicul între patru ochi. În
societate dă-i pace.

Timpu e cea mai bună probă pentru
vinul și amicul bun.

E ușor a lega preținie, dar e greu a
o susține.

Apa amicului sincer e mai gustoasă
decât vinul inamicului.

Nu te liniștește comoara, ci îndestulirea,

Mărgelele nu se caută prin gunoii.

Sunt mulți oameni, dar puțini oameni
buni.

Printre nebuni situația omului înțelept
vedese e grea.

Fiind și oaspe, spune adevărul.

Cu cât e mai atent publicul, cu atât e
mai entuziasmat oratorul.

Sfatul amânat pe dimineața e cel mai
înțelept.

Fiecare salută cu pălăria pe care o
are.

Stimează-ți dușmanul, când îți dă peste
defect.

Atâta trăim, cât timp trăim veseli.

Crinul alb ca neaua încă are umbrăne-
agră. Și cel mai virtuos om încă are pată.

Cine-și tănuște păcatele se simte ca
acela, care înghite cuie.

De regulă păgânii au idoli.

Lenesul face un paș înainte și doi
înapoi.

Păcatul nici când e făcut de mulți nu
e mai mic.

Omul cerbicos e și caprițios.

Tălcuite de: A. Nan.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Anuarul Băncilor române pe anul 1912
Anul XIII. Redactor: Constantin Pop Sibiu.
Tiparul Tipografiei arhidiecezane, 1911.

Sematismul societăților pe acții și al în-
soțirilor române din Transilvania și Ungaria,
cunoscut sub titlul de mai sus, a apărut
zilele acestea în forma obicinuită.

„Anuarul” pe 1912 se extinde pe 14
coale de tipar și coala primă cuprinde, pe
lângă partea calendaristică obicinuită, urmă-
toarele notițe și informații de folos practic:
Mărimea normală a bancnotelor; Terminul
ultim pentru rescumpărarea și retragerea
din circulație a bancnotelor, a notelor de sta-
vechi în valută austriacă și în coroane; Ti-
mbre de documente; Chei pentru calcularea
intereselor; Frațiunile comune mai obicuite
transformate în fracțiuni decimale; Tragerile
la sorți ale lozurilor; Competința de timbru
a registrelor comerciale (cu exemplu); Scala
de timbru I, II și III; Tarifa pentru te-
legrame; Tarifa poștală și monetele diferitelor
state.

Sematismul însuși se extinde pe 13
coale și cuprinde în V. părți institutele de
credit: societăți pe acții (145 la număr), în-
soțirile (35 la număr), societățile comerciale
(7) și societățile de asigurare, indicându-se
firma în toate limbile înregistrate, anul fon-
dării, capitalul social, prețul acțiunilor, ter-
minul de prescripție al cupoanelor, dreptul
de vot, semnarea firmei, foile oficioase, nu-

mele și domiciliul membrilor din direcțiune
și din comitetul de supraveghiere, numele și
titlul funcționarilor; bilanțul și contul profit și
perdere pe 1910, în fine împărțirea profitului
net și a cuotelor de binefacere.

Un capitol special este rezervat „Soli-
darității”, arătându-se numele membrilor ei,
scopul însoțirii, condițiile de primire, numele
și domiciliul membrilor direcțiunii, al comi-
tetului de supraveghiere și al revizorilor-
experți, precum și ultimul bilanț al însoțirii
pe anul 1910.

După aceasta urmează consemnarea
altor instituții de natură economică-financiară,
parte deja înființate, parte în înființare și
sub înregistrare, aranjate după comitate.

La finele „Anuarului” sunt două sumare
unul după sediu, arătându-se în care oraș,
ce instituții financiare românești sunt, și
altul alfabetic.

Prețul anuarului legat elegant în pânză
este K. 4 + 20 fil. pentru porto și se poate
comanda la *Administrația „Revistei Econo-
mice”, în Sibiu, Nagyszeben).*

Călindarul „Unirei”,

de un cuprins bogat și variat. Partea literară
și economică e peste 160 pagini tipar, având
număroase ilustrațiuni și vederi dela adu-
narea de astăvară dela Blaj. Pentru orien-
tarea cetitorilor noștri schițăm aci cuprinsul
părții literare și economice:

Serbările culturale dela Blaj: a) *Intro-
ducere*, preziua serbărilor, seara de cuno-
ștință, Blajul iluminat.

b) *Ziua primă:* Sta liturghie, adunarea
generală a Asociațiunii — ședința primă,
deschiderea expoziției; banchetul; conductul
etnografic și petrecerea poporală; concertul.

c) *Ziua a doua:* Acte de pietate; adu-
narea generală a fondului de teatru — șe-
dința primă; ședința festivă a secțiilor Aso-
ciamiunii; prânz festiv în onoarea oaspeților;
ședința a doua a Asociamiunii; Vlaicu; Mă-
năstirea Argeșului; bal.

d) *Ziua a treia:* Ședința a II-a fondului
de teatru; prânzul mitropolitului Mihályi dat
în onoarea artiștilor; ședința a treia a Aso-
ciamiunii; alegerea prezidenților; teatru.

e) *Expoziția despărțământului Blaj:*
Secția școlară; istorică-culturală; a industriei
de casă; secția silvanală-agricolă; a industriei
și comerțului și tipografia seminarială.

f) *Post festa.*

Apoi:

Din „*Divina Comedie*”: *Infernul*: t-ra
ducere în versuri de George Coșbuc (pusă
la dispoziția Unirii de ilustrul autor cu oca-
siunea petrecerii dsale în Blaj. Notele la
Infern le-a scris dl prof. seminarial Dr. Ale-
xandru Nicolescu.)

Blajul, poezie de Rello.

Tata-Moș, de Alexandru Ciura. (Din
volumul scriitorului, ce a apărut de curând).

Poporul, schiță de T.

Cel mai tinăr fondator. O pagină co-
memorativă scrisă de Al. Ciura, despre Vasile
Zehan, un elev al Dsale;

Poezii, de Oct. Goga și Cincinat Pa-
velescu.

O poveste, de Carmen Sylva.

Cavalerii întunerecului, de A. Nan.

Impresii din văzduh, de Aurel Vlaicu.

Doze serbări culturale. (Desvălirea mo-
numentului Eminescu la Galați și iubirea
universității dela Iași).

Glume, snoave, povești etc.

Cum să ne apărăm de păduchii de frunză, de dl Ioan Pojan absolvent al școlii de pomologie și aplicat la domeniul metropolitan.

Partea economică: Călimdarul stuparului, împărțit pe cele douăsprezece luni.

Sunt tot atâtea articole scrise de mâinele cele mai competente, cari fac acest bogat material interesant și atrăgător.

Atragem de cu vreme atențiunea cetitorilor asupra Călimdarului Unirei, care va fi un decor pentru ori care casă românească. Căci așa o carte actuală cu atâtea pagini vrednice de păstrat pentru posteritate e o raritate.

Se poate comanda la *Librăria Seminarială* în Balázsfalva—Blaj și costă:

70 fl. + 10 fl. porto.

*

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408
pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica
f. 8° 586 pag. 5'40 cor. Sunt
indispensabilele fiecărui preot.

Se pot primi dela *Librăria Seminarului teol. gr. cat. din Blaj* cu prețul 9'50 cor.

*

Carte de cetire maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de *Ioan F. Negruișu* și *Petru Ungurean*. Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 5,9421—1910.

*

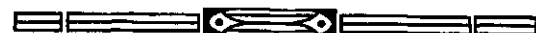
Verbele auxiliare: sunt, am, voiui, de *ax. Octavian Prie* profesor gimnasial în Blaj. Se poate comanda la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj. Prețul 60 fl + 5 fl. porto.

*

Icoane din luptele Bisericii de *I. Roșiu*, format 16° mare pe 466 pag. Broșare elegantă. — 7 colori. — Prețul 3 coroane; pentru România 3 lei 50 bani. *Întreg venitul e destinat pentru „Mausoleul Bunea“*. Profesorul universitar de ist. bis. dela facultatea teol. din Budapesta a numit traducerea ungurească a „Icoanelor“: „*Lucrare actuală și de mare diligență... plină de cugetări cari de cari mai frumoase... apologie animată... scl. scl.“*

Considerând și scopul pentru care s'a oferit, ar face frumoasă misiune toți cei ce ar desvâli-o în cercuri cât mai largi. După 25 exemplare — unul gratuit. — Se poate procura dela *Librăria Arhidiecezană* (Blaj).

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**
Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la *Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj.* — Prețul tabloului cor. 1'50 fl.

MILIOANE folosesc în contra

TUSEI,

răgușelei, catarului, flegmei, tusei convulsive și măgărești

Caramellele pectorale

alui **Kaiser** cu „*trei brazi*“

6050 atestate dela medici și privați garantează penutr succesul sigur.

Bonhoane excepțional bune și gustoase.

Pachete cu 20 fl. și cu 40 fleri; cutie cu 60 fleri se află la: *Carol Schieszl* farmacist Blaj. (86) 8—22

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

trei (3) milioane.

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoldați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 8—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5. Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5,003,540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,834,801-12
Starca asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc „	119,839,992-
	vieță „	11,020,268-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2,428,317-

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(88. 87—?)